WARIES QUIZBOEKEN

De grote quiz over

de natuur van Nederland

200 vragen met uitleg, om samen te spelen

Uitgeverij Waries

Zo speel je

In dit boek staan 200 vragen in 20 rondes van 10. Speel ze allemaal op één avond, of verdeel ze over een paar keer.

De quizmaster

Eén speler is de quizmaster. Die leest de vragen voor, houdt de tijd in de gaten en kijkt achterin het boek wat het goede antwoord is.

Teams

Speel alleen, met z'n tweeën of in teams. Elk team schrijft zijn antwoorden op een papiertje. Overleggen mag, voorzeggen niet!

Punten

Elk goed antwoord is 1 punt. Na elke ronde leest de quizmaster de antwoorden voor en noteert de punten op het scoreblad achterin.

De schatvraag

De laatste vraag van elke ronde is een schatvraag. Het team dat het dichtst bij het goede getal zit, krijgt 2 punten.

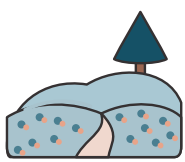

De uitleg

Bij elk antwoord staat een korte uitleg. Lees die hardop voor: zo steekt iedereen er iets van op, ook wie het fout had.

Soorten vragen

Elke ronde heeft een mix van vier soorten vragen.

MEERKEUZE
Kies uit vier antwoorden: A, B, C of D. Lees ze alle vier voor.

WAAR OF NIET WAAR
Een bewering. Klopt die, of klopt die niet?

OPEN VRAAG
Er staan geen antwoorden bij: dit moet je echt weten.

SCHATVRAAG
Noem een getal. Wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten.

Tips voor een geslaagde quiz

- Geef bij elke vraag ongeveer een halve minuut bedenktijd.
- Joker: elk team mag één keer per quiz een joker inzetten. De punten van die ronde tellen dan dubbel. Zeg het wel voordat de ronde begint!
- Gelijke stand aan het eind? Dan wint het team dat bij de laatste schatvraag het dichtst in de buurt zat.
- Speel je met jong en oud? Geef kinderen bij open vragen gerust een hint.

Zo vind je de antwoorden

Bovenaan elke ronde staat op welke pagina de antwoorden en de uitleg staan. Bij de antwoorden staat weer waar de vragen van die ronde beginnen.

Inhoud

Zo speel je **3**

1 Vogels rond het huis 6
2 Roofvogels en uilen 8
3 Vogeltrek 10
4 Herten, zwijnen en vossen 12
5 Kleine zoogdieren 14
6 Kikkers, slangen en hagedissen 16
7 Vissen in zoet water 18
8 Bijen, kevers en mieren 20
9 Vlinders en libellen 22
10 Slakken, spinnen en wormen 24
11 Wilde bloemen 26
12 Bomen en bossen 28
13 Paddenstoelen en mossen 30
14 Heide en zandverstuiving 33
15 Duinen 35
16 Leven op het wad 37
17 Noordzee en strand 39
18 Sloot, plas en moeras 41
19 Veen en beekdal 43
20 Rivieren en uiterwaarden 45

Antwoorden en uitleg **47**
Scorebladen **66**

RONDE 1 · 10 VRAGEN

1 Vogels rond het huis

Antwoorden en uitleg: p. 47

1 Het mannetje merel is zwart met een oranjegele snavel. Welke kleur heeft het vrouwtje?

A Groen · B Grijs · C Bruin · D Zwart

2 Welke vogel kan met zijn kop naar beneden langs een boomstam omlaag lopen?

A Boomkruiper · B Boomklever
C Koolmees · D Grote bonte specht

3 WAAR OF NIET WAAR?

Bij de roodborst zingen niet alleen de mannetjes, maar ook de vrouwtjes.

4 Welke vogel staat erom bekend dat hij op stations zelfs het fluitje van de conducteur kan nadoen?

A Spreeuw · B Huismus
C Koolmees · D Houtduif

5 Welke duif, die zich vanaf ongeveer 1900 vanuit de Balkan over Europa verspreidde, broedde in 1950 voor het eerst in Nederland?

A Houtduif · B Stadsduif
C Holenduif · D Turkse tortel

6 Welk vogeltje is, samen met het nauw verwante vuurgoudhaantje, het kleinste van Europa?

- **A** Goudhaantje
- **B** Pimpelmees
- **C** Tjiftjaf
- **D** Staartmees

7 Welke vogel, die vaak onder dakpannen broedt, kan buiten de broedtijd maandenlang aan één stuk in de lucht blijven?

- **A** Kauw
- **B** Huismus
- **C** Boerenzwaluw
- **D** Gierzwaluw

8 **OPEN VRAAG**

Welk klein vogeltje met een opgewipt staartje heet in het Fries ‘tomke’, wat ‘klein duimpje’ betekent?

9 Waarom roffelt een grote bonte specht in het voorjaar zo hard op hout?

- **A** Om zijn snavel te slijpen
- **B** Om regenwormen te lokken
- **C** Om zijn territorium af te bakenen
- **D** Om zijn jongen te wekken

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

Hoeveel gram weegt een volwassen koolmees gemiddeld?

9 OPEN VRAAG

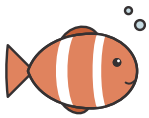
Het woord adder begon in het Middelnederlands met een extra letter, die later ‘verhuisde’ naar het lidwoord ervoor. Welke letter was dat?

10 SCHATVRAAG · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

Hoe oud werd de oudst bekende hazelworm, die in de dierentuin van Kopenhagen leefde?

7 RONDE 7 · 10 VRAGEN

Vissen in zoet water

Antwoorden en uitleg: p. 53

1 OPEN VRAAG

Welke roofvis met een lang, torpedovormig lijf en een snavelachtige bek vol scherpe tanden ligt in onze wateren op de loer naar andere vissen?

2 Bij welk visje bouwt het mannetje een nest en krijgt hij in de paartijd een vuurrode buik?

- **A** Grondel
- **B** Driedoornige stekelbaars
- **C** Baars
- **D** Voorn

3 Waar plant de paling uit onze sloten en rivieren zich voort?

- **A** In het Bodenmeer
- **B** In de Noordzee
- **C** In de Oostzee
- **D** In de Sargassozee

8 De naam dotterbloem komt van het oude woord ‘doder’. Wat betekende dat?

- **A** Eidooier
- **B** Moeras
- **C** Boter
- **D** Zon

9 **WAAR OF NIET WAAR?**

De bijenorchis lokt bijen met een bloem die op een bij lijkt, maar bestuift zichzelf bijna altijd.

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

De paardenbloem heeft veel volksnamen, zoals hondenbloem, melkwiet en pissebed. Hoeveel geregistreerde volksnamen zijn er in het Nederlandse taalgebied?

12 RONDE 12 · 10 VRAGEN

Bomen en bossen

Antwoorden en uitleg: p. 57

1 Hoe kun je aan de stronk van een omgezaagde boom zien hoe oud hij was?

- **A** Aan de kleur van de schors
- **B** Door de takken te tellen
- **C** Aan de dikte van de wortels
- **D** Door de jaarringen te tellen

2 Welke naaldboom laat in de herfst al zijn naalden vallen, net als een loofboom?

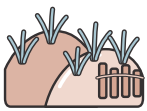
- **A** Fijnspar
- **B** Lork
- **C** Douglasspar
- **D** Grove den

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

Een wadpier woont in een U-vormige gang in de wadbodem. Hoeveel centimeter diep gaat die gang ongeveer?

17 RONDE 17 · 10 VRAGEN

Noordzee en strand

Antwoorden en uitleg: p. 62

1 Welke walvisachtige komt het meest voor in de Noordzee?

- **A** Orka
- **B** Bruinvis
- **C** Tuimelaar
- **D** Bultrug

2 Wat is barnsteen eigenlijk?

- **A** Versteend zeewier
- **B** Gestold walvisvet
- **C** Versteende hars van naaldbomen
- **D** Samengeperst schelpengruis

3 Waarom woont een heremietkreeft in een leeg slakkenhuisje?

- **A** Om sneller te kunnen zwemmen
- **B** Om warm te blijven in koud water
- **C** Om er zijn eieren in te bewaren
- **D** Om zijn zachte achterlijf te beschermen